

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΣΤΟ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
(πρώην Μακεδονίας – Θράκης)

Αριθμός Γνωμοδότησης 62 /2016

ΑΤΟΜΙΚΗ

Αριθμός Ερωτήματος: Το από 24-12-2015 με αριθμό 5088 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Προμηθειών του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Μακεδονίας – Θράκης) το οποίο υπογράφεται από την Υφυπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης Κα Μαρία Κόλλια – Τσαρουχά.

Ερώτημα: Για την επιλογή αναπληρωτή σε θέση προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης η οποία προβλέπεται από προεδρικό διάταγμα (οργανισμός) το οποίο εκδόθηκε για πρώτη φορά κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 και της παραγράφου 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011, μεταξύ *ομοιοβάθμων διευθυντών*, ύστερα από την κένωση της θέσης λόγω παραίτησης του προσωρινώς τοποθετηθέντος, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 5.1.β' του ν. 4275/2014, λαμβάνονται υπόψη: α) το στοιχείο του πλεονάζοντος χρόνου υπηρεσίας β) ο χρόνος υπηρεσίας ο διανυθείς σε θέση αμέσως υποκείμενη της κενωθείσης οργανικής μονάδας ή και ο χρόνος ο διανυθείς σε θέσεις περαιτέρω υποκείμενες της κενωθείσης.

Επί ως άνω ερωτήματος η γνώμη μου έχει ως ακολούθως:

1.1. Με το άρθρο 87 του Νόμου 3528/2007 (Α' 26) προβλέπονται τα ακόλουθα:

«1. Τον προϊστάμενο που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντα του ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις και επί ομοιοβάθμων ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων όργανο *μπορεί, τηρουμένου του προβαδίσματος των βαθμών, να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας, που απουσιάζει ή κωλύεται, έναν από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων.* 2. 3. 4. Αν κενωθεί ή

συσταθεί θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας, έως την επιλογή και τοποθέτηση νέου προϊσταμένου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2. ...».

1.2. Από τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 1 του άρθρου 87 του Ν. 3528/2007, ερμηνευμένων σε συνδυασμό, συνάγεται ότι, σε περίπτωση κένωσης θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας, ενεργοποιείται εκ του νόμου (ex lege) η διαδικασία της αναπλήρωσης στα καθήκοντα της κενωθείσης θέσης. Πέραν όμως της διαδικασίας αυτής, το αρμόδιο όργανο έχει την ευχέρεια να τοποθετήσει αναπληρωτή προϊστάμενο στην κενωθείσα θέση. Στην πρώτη διαδικασία (αναπλήρωση καθηκόντων) τα καθήκοντα της κενωθείσα θέση ανατίθενται σε εκείνον τον προϊστάμενο της υποκείμενης οργανικής μονάδας ο οποίος έχει το μεγαλύτερο βαθμό, σε περίπτωση δε ισοβαθμίας, σ' εκείνο ο οποίος διαθέτει τον περισσότερο χρόνο ως προϊστάμενος. Στη δεύτερη διαδικασία (τοποθέτηση αναπληρωτή προϊσταμένου) το αποφασίζον όργανο δεσμεύεται μόνο από το προβάδισμα των βαθμών, ενώ, ο νομοθέτης σιωπά για την περίπτωση ισόβαθμων προϊσταμένων υποκείμενων οργανικών μονάδων, σιωπή η οποία ερμηνεύεται υπέρ του εύρους της διακριτικής ευχέρειας του αποφασίζοντος οργάνου.

2.1. Με το άρθρο 5 του νόμου 4275/2014 (Α' 149) προβλέπονται τα ακόλουθα:

«1. Με την έναρξη ισχύος των προεδρικών διαταγμάτων που εκδίδονται για πρώτη φορά κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 και της παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011: α) Παύει αυτοδικαίως η άσκηση καθηκόντων ευθύνης των προϊσταμένων οργανικών μονάδων των δημοσίων υπηρεσιών και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου είτε αυτοί έχουν επιλεγεί με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. είτε με βάση ειδικές διατάξεις, καθώς επίσης παύει και η άσκηση καθηκόντων με αναπλήρωση. β) αα) Με απόφαση του οικείου Υπουργού ή του αρμόδιου για τοποθέτηση προϊσταμένων οργάνου τοποθετούνται προϊστάμενοι στις νέες οργανικές μονάδες που προβλέπονται στις οικείες οργανικές διατάξεις των δημοσίων υπηρεσιών και Ν.Π.Δ.Δ., υπάλληλοι, οι οποίοι λαμβάνονται κατά προτεραιότητα από τους Προϊσταμένους που υπηρετούν στον οικείο φορέα και ασκούσαν καθήκοντα προϊσταμένου του ίδιου επιπέδου κατόπιν επιλογής κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος των οικείων προεδρικών διαταγμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊσταίνονται στη συγκεκριμένη θέση. Κατ' εξαίρεση, ο οικείος Υπουργός ή το αρμόδιο για τοποθέτηση προϊσταμένων όργανο μπορεί, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του, για λόγους που ανάγονται στην εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της υπηρεσίας να τοποθετήσει ως προϊσταμένους στις νέες οργανικές μονάδες υπαλλήλους που κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος των οικείων προεδρικών διαταγμάτων υπηρετούν στον οικείο φορέα και την 31η Δεκεμβρίου 2013 ασκούσαν καθήκοντα προϊσταμένου του ίδιου επιπέδου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί αναπλήρωσης προϊσταμένων υπό την προϋπόθεση ότι σε κάθε περίπτωση οι ανωτέρω ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊσταίνονται στη συγκεκριμένη θέση. Για την ανωτέρω τοποθέτηση λαμβάνονται επίσης υπόψη τα ουσιαστικά προσόντα του υπαλλήλου, η ποιότητα της υπηρεσιακής δραστηριότητάς του, η γνώση του αντικείμενου του φορέα, της οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης γενικότερα και οι διοικητικές ικανότητές του να

προγραμματίζει, να συντονίζει, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, να λαμβάνει αποτελεσματικές αποφάσεις και να διαχειρίζεται κρίσεις. ... ββ) Η ανωτέρω τοποθέτηση προϊσταμένων λήγει αυτοδικαίως με την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος για τις αντίστοιχες θέσεις. ... 2. ...3. ...4. ... 5. ... 6. ... 7. ... 8. ... 9. ... ».

2.2. Από τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 εδάφιο β' του Ν. 4275/2014 σε συνδυασμό με εκείνες του άρθρου 87 παράγραφοι 4 και 1 του Ν. 3528/2007, συνάγεται ότι, σε περίπτωση κένωσης θέσης προσωρινά τοποθετηθέντος προϊσταμένου οργανικής μονάδας, ενεργοποιείται εκ του νόμου (ex legem) η διαδικασία της αναπλήρωσης στα καθήκοντα της κενωθείσης θέσης. Πέραν όμως της διαδικασίας αυτής, το αρμόδιο όργανο έχει την ευχέρεια να τοποθετήσει αναπληρωτή προϊστάμενο στην κενωθείσα θέση. Στην πρώτη διαδικασία (αναπλήρωση καθηκόντων) τα καθήκοντα της κενωθείσης θέσης ανατίθενται σε εκείνο τον προϊστάμενο υποκείμενης οργανικής μονάδας ο οποίος έχει το μεγαλύτερο βαθμό, σε περίπτωση δε ισοβαθμίας, σ' εκείνον ο οποίος διαθέτει τον περισσότερο χρόνο ως προϊστάμενος της υποκείμενης οργανικής μονάδας. Στη δεύτερη διαδικασία (τοποθέτηση αναπληρωτή προϊσταμένου) το αποφασίζουν όργανο δεσμεύεται από το προβάδισμα των βαθμών μεταξύ των προϊσταμένων υποκείμενων οργανικών μονάδων, όμως σε περίπτωση, ισόβαθμων προϊσταμένων, φρονώ ότι, το αποφασίζουν όργανο οφείλει να λάβει υπόψη τα ουσιαστικά προσόντα του υπαλλήλου, την ποιότητα της υπηρεσιακής δραστηριότητάς του, τη γνώση του αντικειμένου του φορέα, της οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης γενικότερα και τις διοικητικές ικανότητές του να προγραμματίζει, να συντονίζει, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, να λαμβάνει αποτελεσματικές αποφάσεις και να διαχειρίζεται κρίσεις, τούτο δε, διότι πρόκειται για προσωρινή τοποθέτηση προϊσταμένου κατά το μεταβατικό στάδιο από της θέσεως σε ισχύ των νέων Οργανισμών και μέχρι την επιλογή και τοποθέτηση των προϊσταμένων οργανικών μονάδων, ζήτημα το οποίο ρυθμίζεται από τις ειδικές διατάξεις του Ν. 4275/2014 και όχι απ' εκείνες του Ν.3528/2007

3. Στην κρινόμενη περίπτωση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 (Α' 174) και της παραγράφου 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 (Α' 226), εξεδόθη το π.δ. 108/2014 (Α' 175) με το οποίο καθορίστηκε η οργάνωση και η λειτουργία του πρώην Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης. Με την 6588/21-10-2014 απόφαση του Υπουργού Μακεδονίας και Θράκης ο Κ.Π. τοποθετήθηκε προσωρινά προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου κατά τους ορισμούς του άρθρου 5 του Ν. 4275/2014. Τον Ιούλιο του 2015 ο Κ.Π. παραιτήθηκε με συνέπεια η ως άνω θέση να κενωθεί.

4. Ενόψει των ως άνω νομικών παραδοχών και του συντρέχοντος πραγματικού στα καθήκοντα της κενωθείσης θέσης καλείται εκείνος ο Διευθυντής ο οποίος φέρει το μεγαλύτερο βαθμό, επί δε ισοβαθμίας, εκείνος εξ αυτών ο οποίος διαθέτει τον περισσότερο χρόνο ως Διευθυντής. Αν το αρμόδιο όργανο επιθυμεί να τοποθετήσει αναπληρωτή προϊστάμενο στη κενωθείσα θέση, τότε, οφείλει να τηρήσει το προβάδισμα του βαθμού, σε περίπτωση δε ισόβαθμων Διευθυντών οφείλει να λάβει υπόψη τα ουσιαστικά προσόντα εκάστου, την ποιότητα της υπηρεσιακής δραστηριότητάς του, τη γνώση του αντικειμένου του φορέα, της οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης και γενικότερα τις διοικητικές ικανότητες εκάστου να προγραμματίζει, να

συντονίζει, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, να λαμβάνει αποτελεσματικές αποφάσεις και να διαχειρίζεται κρίσεις και ουδέν έτερο.

5. Συνεπώς στο τιθέμενο ερώτημα η γνώμη μου είναι η αμέσως εκτεθείσα.

Θεσσαλονίκη 17 Μαρτίου 2016

Ο Γνωμοδοτών

Αντώνιος Τατσόπουλος

Νομικός Σύμβουλος ΝΣΚ

